

Nr 198

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bestridande av kostnaderna för grupplivförsäkring för präster och kyrkomusiker, m. m.; given Stockholms slott den 25 oktober 1963.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) lag angående ändrad lydelse av 6 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond, samt
- 2) lag om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. lagen den 29 juni 1951 (nr 570) angående pastorats deltagande i kostnaderna för församlingsprästernas avlöning m. m. (prästlönekostnadslag).

Under Hans Majestäts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Sven af Geijerstam

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att kostnaderna för grupplivförsäkring i fråga om sådana anställningshavare, för vilka prästlönerreglementet eller avlöningsreglementet för kyrkomusiker gäller, skall bestridas direkt ur kyrkofonden. Undantag göres för skolkantorer, rörande vilka grupplivförsäkringen är knuten till lärartjänsten.

Vidare föreslås sådan ändring i prästlönekostnadslagen, att traktamente, som utgått till präst vilken erhållit anstånd med omstationering, får medtagas i beräkningen av pastorats prästlönekostnad vid avräkning mellan pastoratet och kyrkofonden.

Förslag

till

Lag**angående ändrad lydelse av 6 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404)
om kyrkofond**

Härigenom förordnas, att 6 § lagen den 30 augusti 1932 om kyrkofond¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse²)**(Föreslagen lydelse)*

6 §.

Enligt vad — — — Luleå stift.

Ytterligare skola, — — — kyrkofonden utgöres:

1) Kostnad för — — — annan ordning;

2) kostnad för pensionsförmåner åt präster eller efterlevande till dem enligt statens allmänna tjänstepensionsreglemente eller äldre bestämmelser samt avgift pastorat utgivit till församlingsprästs försäkring för allmän tilläggs pension;

2) kostnad för pensionsförmåner åt präster eller efterlevande till dem enligt statens allmänna tjänstepensionsreglemente eller äldre bestämmelser samt för försäkringsförmåner, som utgå för präster enligt reglementet angående statens grupplivförsäkring, ävensom avgift pastorat utgivit till församlingsprästs försäkring för allmän tilläggs pension;

2 a) annan kostnad, — — — avsedda präster;

2 b) kostnad för — — — särskilt stadgas;

2 c) kostnad för — — — av pastorat;

3) bidrag, som — — — åt döva;

4) kostnad, som — — — äger tillämpning;

5) kostnad, enligt — — — åt församlingspräster;

6) anslag, som — — — kyrkliga ärenden;

7) kostnad för — — — av hushållningsplan;

¹ Senaste lydelse av 6 § se 1963: 451.

² Antagen av 1963 års riksdag att gälla fr. o. m. den 1 januari 1964, jfr prop. 1963: 95; L²U 25; Rskr 282.

(Nuvarande lydelse)

8) belopp som pastorat i avlöning till kyrkomusiker för av denne bestridd fyllnadstjänstgöring såsom lärare i musik vid läroanstalt utgivit utöver vad läroanstalten haft att till avlöningen bidra;

(Förslagen lydelse)

8) *kostnad för försäkringsförmåner, som utgå för andra kyrkomusiker än skolkantorer enligt reglementet angående statens grupplivförsäkring, samt belopp som pastorat i avlöning till kyrkomusiker för av denne bestridd fyllnadstjänstgöring såsom lärare i musik vid läroanstalt utgivit utöver vad läroanstalten haft att till avlöningen bidra;*

9) kostnad för — — — kyrkliga ändamål.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1964; dock skola vid reglering mellan kyrkofonden och myndighet, som utbetalar försäkringsförmåner enligt reglementet angående statens grupplivförsäkring, tagas i beräkning jämväl belopp, som enligt reglementet utgått under år 1963.

Förslag

till

Lag**om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. lagen den 29 juni 1951 (nr 570) angående pastorats deltagande i kostnaderna för församlingsprästernas avlöning m. m. (prästlönekostnadslag)**

Härigenom förordnas, att 3 § 1 mom. lagen den 29 juni 1951 angående pastorats deltagande i kostnaderna för församlingsprästernas avlöning m. m. (prästlönekostnadslag)¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse²)**(Föreslagen lydelse)*

3 §.

1 mom. Pastoratet skall — — — avlöningsförmåner, nämligen

1) församlingspräst enligt — — — och språktillägg,

2) församlingspräst, vikarie för sådan präst, pastoratsadjunkt och icke-prästvigat tjänstebiträde åt församlingspräst tillkommande ersättning för åkning i tjänsten och tjänsteresa inom pastoratet, samt

2) församlingspräst, vikarie för sådan präst, pastoratsadjunkt och icke-prästvigat tjänstebiträde åt församlingspräst tillkommande ersättning för åkning i tjänsten och tjänsteresa inom pastoratet *ävensom traktamente åt församlingspräst och vikarie för sådan präst i anledning av anstånd med omstationering*, samt

3) församlingspräst enligt — — — och tjänstedubblersarvode.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1964; dock skola vid avräkning mellan pastorat och kyrkofonden för avlöningsåret 1963 som pastoratets prästlönekostnad upptagas jämväl belopp, som utgått till präst i traktamente i anledning av anstånd med omstationering för tid efter den 1 juli 1963.

¹ Senaste lydelse av 3 § se 1963: 449.

² Antagen av 1963 års riksdag att gälla fr. o. m. den 1 januari 1964, jfr prop. 1963: 130; SU 122; Rskr 272.

Utdrag av protokollet över eklestiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 25 oktober 1963.

N ä r v a r a n d e:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Statsrådet af Geijerstam anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *bestridande av kostnaderna för grupplivförsäkring för präster och kyrkomusiker, m. m.* samt anför därvid följande.

Grupplivförsäkring för präster och kyrkomusiker

Efter förhandlingar mellan civildepartementet och statstjänstemännens huvudorganisationer träffades den 19 april 1962 — under förbehåll för Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande — överenskommelse, som bl. a. innehöll att fr. o. m. den 1 januari 1963 skulle för statstjänstemän och tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet med lön enligt av Kungl. Maj:t utfärdade avlöningsbestämmelser införas en motsvarighet till den grupplivförsäkring, varom överenskommelse den 29 mars 1962 träffats mellan Svenska Arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen i Sverige.

Genom propositionen 1962: 169 (SU 152; rskr 341) inhämtades bemyndigande för Kungl. Maj:t att meddela de föreskrifter och vidtaga de åtgärder i övrigt, som erfordrades för införande av en dylik grupplivförsäkring för tjänstemän inom det statliga avtalsområdet.

Den 14 december 1962 utfärdades reglemente angående statens grupplivförsäkring (SFS 1962: 698) att gälla fr. o. m. den 1 januari 1963. Försäkringen omfattar i princip arbetstagare i statens tjänst samt arbetstagare, som innehar icke-statlig anställning å vilken statens allmänna avlöningsreglemente eller annan av Kungl. Maj:t utfärdad avlöningsförfattning är tillämplig.

Enligt särskilda av Kungl. Maj:t samtidigt utfärdade föreskrifter skall försäkringsbelopp enligt reglementet angående grupplivförsäkringen bestridas från det under XII ht uppförda förslagsanslaget till personalpensionsförmåner m. m. Beträffande anställningshavare vid bl. a. statens affärsdrivande verk skall dock kostnaden bestridas av verket, vilket efter anmaning av statens personalpensionsverk till detta inbetalar belopp motsvarande utgivna försäkringsbelopp. Vad

gäller vissa andra grupper av anställningshavare, som i enlighet med beslut i särskild ordning av Kungl. Maj:t kommit att omfattas av den statliga grupplivförsäkringen, har föreskrivits, att kostnaderna skall bestridas av huvudmännen genom inbetalning i samma ordning som gäller för inbetalning av avgift till försäkringen för tilläggs pension (ATP) enligt lagen om allmän försäkring. Avgift för årsanställd skall tills vidare utgöra 84 kr. och beräknas för det genomsnittliga antalet arbetstagare hos arbetsgivaren under året inom av försäkringen omfattade arbetstagarkategorier. Föreskrifter angående slutligt bestridande av kostnaderna för grupplivförsäkringen i fråga om sådana anställningshavare, för vilka prästlöneordningen (Pr) eller avlöningsordningen för kyrkomusiker (Ark) gäller, avsågs bli utfärdade senare.

Sedan nämnda fråga om det slutliga bestridandet av kostnaderna för grupplivförsäkringen för befattningshavare som avses i Pr eller Ark nu färdigberetts, anhåller jag att få redogöra närmare härför.

Vad beträffar *prästerna* uppgår antalet befattningshavare som omfattas av Pr till i runt tal 2 600, varav inemot 2 400 är församlingspräster. Kostnaderna för församlingsprästernas avlöningsförmåner skall i princip bestridas av pastoraten, vilka dock i stor utsträckning erhåller tillskott ur kyrkofonden för detta ändamål.

Kostnaderna för prästernas pensionering åvilas emellertid kyrkofonden direkt. Pensionsbelopp utbetalas av personalpensionsverket, vilket som regel varannan månad infordrar utbetalda belopp från statskontoret.

Med hänsyn till den för prästernas pensionsförmåner gällande ordningen ansågs vid införandet av ATP, att inte heller ATP-avgifterna för församlingsprästerna skulle stanna på pastoraten. 1960 års riksdag beslöt sålunda (prop. 1960: 101; L³U 19; rskr 216), att avgifterna härför skulle utgå ur kyrkofonden. I fråga om församlingsprästerna erlagger pastoraten arbetsgivaravgift men erhåller gottgörelse härför i samband med avräkningen mellan pastoraten och kyrkofonden. Den närmaste orsaken till att man tillämpar en dylik omgång är, att det för riks-försäkringsverket är praktiskt att behandla pastoraten på samma sätt som varje annan arbetsgivare. För de präster och andra befattningshavare, vilka avlönas direkt av kyrkofondsmedel bestrides också ATP-avgifterna direkt ur fonden. Avgiften för dessa befattningshavare grundar sig på beräkningar av statskontoret i samråd med riks-försäkringsverket.

Icke heller grupplivförsäkringen utgör en sådan avlöningsförmån, som pastoraten jämlikt lagen den 29 juni 1951 (nr 570) ang. pastorats deltagande i kostnaderna för församlingsprästernas avlöning (prästlönekostnadslagen) har att svara för. Kostnaderna härför synes därför böra i likhet med vad som gäller beträffande kostnaderna för pensionsförmåner åvila kyrkofonden. En lämplig lösning torde vara att — på samma sätt som bl. a. statens affärsdrivande verk reglerar kostnaderna för grupplivförsäkringen — låta kyrkofonden direkt svara

för kostnaderna för prästernas grupplivförsäkring med belopp, som utbetalats av personalpensionsverket.

I fråga om *kyrkomusikerna* gäller, att kostnaderna för deras avlönande och pensionering i princip bestrides av vederbörande pastorat. Dessa kostnader får emellertid upptagas i den avräkning mellan pastoraten och kyrkofonden, som ligger till grund för beräkandet av tillskott ur fonden. Flertalet pastorat åtnjuter sådant tillskott.

Det torde vara en onödigt omständlig ordning att låta pastoraten inbetala avgift för kyrkomusikernas grupplivförsäkring, för vilken de sedan i flertalet fall får ersättning i form av tillskott ur kyrkofonden. Härtill kommer, att en dylik avgift kommer att åvila endast vissa pastorat. För kyrkomusikerdistrikt, där skolkantor är anställd, utgår nämligen kostnaden för skolkantorns grupplivförsäkring i dennes egenskap av lärare enligt huvudregeln över anslaget å XII ht till personalpensionsförmåner m. m. Av de omkring 2 400 befattningshavare för vilka Ark gäller är mer än halva antalet, eller inemot 1 400, skolkantorer.

Jag vill till följd av det anförda förorda, att kostnaderna för kyrkomusikernas grupplivförsäkring bestrides direkt ur kyrkofonden på samma sätt som föreslagits beträffande prästerna. Med hänsyn till vad jag nyss anført om skolkantorens försäkring torde undantag få göras för denna kategori arbetstagare.

I enlighet med vad jag nu förordat har inom ecklesiastikdepartementet upprättats förslag till lag angående ändrad lydelse av 6 § lagen om kyrkofond. Kyrkofonden torde ha att svara för här berörda kostnader för tiden fr. o. m. den 1 januari 1963, då reglementet angående statens grupplivförsäkring trädde i tillämpning.

Traktamente vid anstånd med omstationering för präst

I propositionen 1963:130 anmäldes frågan om ett förenklat system för reseersättning åt församlingspräster (SU 122; rskr 272). Efter överläggningar mellan representanter för ecklesiastik- och civildepartementen samt SACO träffades den 20 mars 1963 överenskommelse enligt vilken bl. a. skulle — med verkan fr. o. m. den 1 juli 1963 — ske sådan ändring i 5 § 2 mom. kungörelsen med tilläggsbestämmelser till Pr, att möjlighet till anstånd med omstationering införes på motsvarande sätt som för tjänstemän beträffande vilka statens allmänna avlöningsreglemente gäller. Genom propositionen 1963:140 inhämtades riksdagens bemyndigande till sådan ändring i Pr (SU 123; rskr 273).

För tid varunder anstånd med omstationering medgivits, äger präst uppbära traktamente i enlighet med föreskrifterna i allmänna resereglementet och därtill hörande tilläggsbestämmelser. Kostnaderna för dylika traktamenten kan komma att uppgå till rätt betydande belopp för det enskilda pastoratet. Det synes därför rimligt, att pastoratets utgifter även för sådan avlöningsförmån lägges till

grund för beräkning av pastorats prästlönekostnad vid avräkningen mellan pastoratet och kyrkofonden och pastoratet således i vissa fall gottgöres kostnaden genom tillskott ur denna fond.

Inom ecklesiastikdepartementet har upprättats förslag till lag om ändrad lydelse av 3 § prästlönekostnadslagen, i vilken pastorats prästlönekostnader anges. På Kungl. Maj:t ankommer att besluta om ändring i härtill anknyttande bestämmelser.

Hemställan

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga inom ecklesiastikdepartementet upprättade förslag till

- 1) lag angående ändrad lydelse av 6 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond, samt
- 2) lag om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. lagen den 29 juni 1951 (nr 570) angående pastorats deltagande i kostnaderna för församlingsprästernas avlöning m. m. (prästlönekostnadslag).

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Jan Ståhl